

På skolebesøk i Bukavu

(febr/mars 2013)



Luften er fylt av jublende sang, hele skoleplassen er i bevegelse. 700 – 800 elever synger av full hals mens de kikker på muzunguene, de hvite gjestene. Noen er spørrende og litt blyge, andre er tryggere og møter blikkene våre med frimodighet og brede smil. Vi løftes inn i fellesskapet og kjenner oss velkomne, vi kommer til venner. Rektorer og lærere gir uttrykk for takknemmelighet for trofast støtte gjennom mange år med taler og gaver, og vi kvitterer med varme hilsener fra elever, lærere og venner i Bergen.

Nytter det? Kommer hjelpen frem? Vi har den hjemlige diskusjonen i bakhodet når vi etter tur besøker sju skoler med et samlet elevtall på ca. 3000, dels barneskoler og dels ungdoms-/videregående skoler, frukten av et samarbeid som startet for 21 år siden. To skoler i Bergen; Christi Krybbe og Bjørndalskogen skole, nå sju skoler i Bukavu. Det er flere grunner til midlene har kunnet rekke så langt. En årsak er at alle innsamlete midler går direkte til formålet uten fratrukk av administrasjonsutgifter, men den viktigste årsaken er likevel de prioriteringene man hele tiden gjør i skoleledelsen i Bukavu. Man har valgt å satse på svært enkle, men flest mulig skolebygg fremfor noen få, men fine og velutstyrte skoler.

Bare to av de sju skolene er murbygninger, de øvrige er svært enkle plankeskur som forbedres



gradvis etter hvert som økonomien tillater det. Første skritt er å erstatte jordgulvet med sementgulv. Foreldrerådsleder på en av skolene viser stolt frem den lille haugen med murstein som foreldrene har laget. De har satt seg som mål å erstatte trebygningen med en bygning i mur. En langsiktig, men en spennende prosess. Man begynner nederst, plukker vekk en planke og erstatter den med en rad murstein etter hvert som man har murstein tilgjengelig.

Tomtene er svært dyre i Bukavu, selv i norsk perspektiv, så de fleste skolene har knøttsmå skoleplasser. Det er virkelig smekkefullt når elevene står oppstilt for å hilse på oss, og det er ikke mindre fullt i klasserommene. Tett i tett sitter de, tre og fire på hver benk. Førsteklassingene kan knapt bevege armene når de med stort alvor og konsentrerte blikk former bokstaver på den lille papptavlen de har foran seg. Små fingre krummer seg om en bitte liten krittbit, hele krittet må utnyttes! Så oppdager vi at noen av elevene sitter uten å gjøre noe, de mangler både tavle og kritt. For mange foreldre er det vanskelig nok å skaffe 4 dollar til skolepenger hver måned, ekstra utgifter til skolemateriell blir lett et problem.



Overfylte klasserom og knøttsmå skoletomter stopper ikke rektorer og en skoleledelse som ønsker å tilby skoleplass til ennå flere barn. Løsningen har blitt å bygge i høyden. Plankeskur i to etasjer. Vi kikker på byggverket og spør oss selv og hverandre: Kan dette være solid nok? Gulvplankene i 2.etasje er like ujevne som veggplankene, og mange steder er sprekke så store at vi uten problemer kan observere det som foregår i etasjen under, og selvsagt hører vi hvert ord som blir sagt. Men både skoleledelsen og lærerne er stolte over hva de har fått til. Vi som har norsk skolevirksomhet og norske rammevilkår i bagasjen, må bare beundre entusiasmen, kreativiteten og profesjonaliteten hos våre kongolesiske kolleger.

